

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

69. Quale peccatum sit acedia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

Secunda tristitia est, qua homo tristatur de tali spiritali bono, ut est in proximo, quasi nolens ipsum proximum tali bono præditum. Et hæc est graue peccatum; & dicitur inuidia gratiæ fraternæ; & est vnum ex peccatis contra Spiritum factum, quæ dicuntur non remitti, quia difficile remittuntur. Talisque inuidia, ex genere suo, est mortale peccatum; & ad sit consensus rationis, & grauitas materiæ, de facto est mortale.

Tertia tristitia est, qua homini displicet bonum spirituale, qua parte ad ipsum pertinet, quasi nolendo & fastidendo se capacem talis boni, & se ad id ordinari: tristatur enim de beatitudine, de diuinis præceptis, de sacramentis, de bonis alijs spiritualibus, quasi volens, ne ad ipsum pertinerent. Hæc tristitia dicitur acedia, qua homo velut nauseam habet rerum spiritualium: & nascitur præsertim ex duplici capite.

Vno quidem ex nimio affectu, quem homo habet rerum temporalium, & huius mundi delectatione.

Altero, ex terrore laborum & studiorum, quibus spiritalia bona sunt consequenda. Et hoc secundum, ex priori nascitur: nam per prius perditur gustus spiritualium: gustu perditto, statim res laboriosa fit; ut in his, qui vescuntur cibis nullum saporem habentibus. Acedia autem nomen est Græcum; *ἀκνδία* enim dicitur sine labore, aut sine cura; nam *κνδ* Græcè curam vel laborem significat: vnde Latine dicitur acedia, illo *a* mutato in *e* longum. Aliqui putant esse nomen Latinum deriuatum ab *acidus*, *a*, *um*, id est frigidus; quia sicut frigida non facile mouentur, ita accidiosus ex nimia tristitia torpescit: hæc enim nomina ab affectu sumuntur: sed melius puto dici, quod diximus, putà esse Græcum. Vide S. Thom. 2. 2. quæst. 35.

Quale peccatum sit acedia.

CAPVT LXIX.

Acedia, ut habet S. Thom. loco citato, ex genere suo est mortale peccatum, cum sit contra charitatem, ut superius declarauimus. De hac dicitur 2. Cor. 7. *Tristitia huius seculi mortem operatur*, fit tamen veniale dupliciter.

Vno modo, quando non accedit plenus rationis consensu.

157

sus, sed sistit solum in parte sensitiua, aut in ratione imperfecta: suboriuntur enim aliquando quidam motus, & tristitiæ internæ, quibus homo plenum non adhibet consensum; tunc in his non est mortale, sed ad summum veniale peccatum.

Altero modo, quando, etsi ratio consentit, tamen materia est leuis: tunc autem dicitur materia leuis, quando homo non verè tristatur de bono spirituali secundum se, sed de eo, ratione alicuius circumstantiæ loci & temporis; vt, qui contristatur de ieiunio, quia tali die obseruandum est: qui tristatur de concione, quæ tali tempore fit; tamen absolute non contristatur de his, quasi nolens esse concionem, esse ieiunium, & alia huiusmodi: frequenter in his est tantum veniale. Quando verò acedia est de ipso bono spirituali absolute, & ex rationis consensu, tunc est mortale. Solet etiam acedia esse peccatum, ratione effectuum suorum: sed iam hoc potius ad filias ipsius, de quibus modo agendum est.

De filiabus Acediæ.

CAPVT LXX.

SEx sunt filiæ acediæ, desperatio, pusillanimitas, torpor, malitia, rancor, mentis euagatio.

Desperatio quidem est, qua homo diffidit se finem consequuturum supremum: hæc autem facillè oritur ex acedia, qua homo velut à se respicit talem finem. Est autem desperatio peccatum mortale graue, cum ex consensu rationis pleno fit: quando verò solum est quidam motus imperfectus, veniale est.

Pusillanimitas est, qua homo non audet diuina cõsilia, quæ perfectionis sunt, exequi: & hæc veniale est ex se.

Torpor verò est, quo negligit homo se, & omittit facere, quæ ex præcepto tenentur: & hic mortale est.

Malitia autem est, qua homo odio habet ipsa bona spiritualia in se, quia vellet ea non esse; aut, qua etiam pœnitet hominem benè fecisse, & impleuisse, quæ tenebatur facere; aut contemnit Dei beneficium, desiderando, non fuisse natum, & cognouisse Christum, dolendo, &c. Et hæc est mortale.

Rancor est, quo homines, qui inducunt ad spiritualia, vt religiosi, concionatores, & alij huiusmodi, sunt ei fastidio, &